

28 Μαρτίου, 1990

[ΜΑΛΛΑΧΤΟΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΕΡΣΙΑΝΗΣ,

(Αιτητής στην Υπόθεση Αρ. 96/88)

ΣΤΑΥΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ,

(Αιτητής στην Υπόθεση Αρ. 97/88)

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Συνεκδικαζόμενες Υποθέσεις Αρ. 96/88, 97/88).

Δημόσιοι Υπάλληλοι — Διορισμοί/Προαγωγές — Προϋποθέσεις επεμβάσεως του Δικαστηρίου — Όρια δικαστικού ελέγχου — Ειδικά το θέμα της έκδηλης υπεροχής και της διακριτικής ευχέρειας του διορίζοντος οργάνου — Βάρος αποδείξεως — Περιστάσεις μη στοιχειοθέτησης δυνατότητας δικαστικής επεμβάσεως στην κριθείσα περίπτωση υψηλής ιεραρχικά θέσης.

5

Οι αιτητές προσέβαλαν την προαγωγή του ενδιαφερόμενου μέρους στη θέση Διευθυντή Μέσης Εκπαίδευσης.

10

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας τις δύο προσφυγές, αποφάσισε ότι:

Έχει νομολογηθεί από το Δικαστήριο τούτο σε σειρά αποφάσεων επί του υπό εξέταση θέματος ότι ένας αιτητής για να πετύχει πρέπει να ικανοποιήσει το Δικαστήριο ότι έχει έκδηλη υπεροχή έναντι του ενδιαφερόμενου μέρους. Το Δικαστήριο δεν υποκαθιστά τη δική του κρίση αναφορικά με την επιλογή του καλύτερου υποψηφίου για προαγωγή ή διορισμό με την κρίση του αρμόδιου οργάνου. (Βλέπε μεταξύ άλλων *Alexandros Christou and Others v. The Republic*, 4 R.S.C.C. 1 στη σελ. 6, *Charalambos Georgiades and Another v. The Republic* (1970) 3 C.L.R. 257 και *Republic v. Zachariades* (1986) 3(A) C.L.R. 852).

15

20

Έχει επίσης νομολογηθεί ότι το βάρος της απόδειξης έκδηλης υπεροχής βαρύνει τον αιτητή (Βλέπε *Christou v. Republic* (1977) 3 C.L.R. 11). Είναι επίσης θέση της νομολογίας μας ότι το Ανώτατο Δικαστήριο επεμβαίνει μόνο οσάκις το αρμόδιο όργανο άσκησε τη διακριτική του εξουσία κάτω από πλάνη περί το νόμο ή τα πράγματα ή κατά παράβαση των αρχών του Διοικητικού Δικαίου.

Επίσης το βάρος της αποδείξεως πλημμελούς ασκήσεως της διακριτικής εξουσίας βαρύνει πάντοτε τον αιτητή. (Βλέπε *Partelides v. The Republic* (1967) 3 C.L.R. 407.)

Στις παρούσες προσφυγές αφού λήφθηκαν υπόψη το σύνολο των στοιχείων που ήταν ενώπιον της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας και αφού εξετάστηκαν όλοι οι λόγοι ακυρώσεως, το Δικαστήριο κρίνει ότι οι αιτητές δεν έχουν επιτύχει να αποσεισουν το βάρος που τους βαρύνει, ότι δηλαδή έχουν έκδηλη υπεροχή έναντι του ενδιαφερόμενου μέρους.

Το Δικαστήριο κρίνει επίσης ότι η Επιτροπή δεν έχει ενεργήσει κάτω από πλάνη περί τα πράγματα ή το Νόμο και δεν έχει παραβιάσει με οποιοδήποτε τρόπο τις σχετικές αρχές του διοικητικού δικαίου και ότι έλαβε τη προσβαλλόμενη απόφαση ενεργώντας εντός των ορίων της διακριτικής της εξουσίας.

Εξάλλου δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η υπό πλήρωση θέση ευρίσκεται ψηλά στην ιεραρχία και το μέγεθος της διακριτικής ευχέρειας της διοριζούσης αρχής είναι πολύ μεγάλο. (Βλέπε *Frangos v. Republic* (1970) 3 C.L.R. 312 και *A.Z. Georghiou and Others v. Republic* (1988) 3(A) C.L.R. 678).

Σε περίπτωση πλήρωσης ψηλών θέσεων πρώτου διορισμού και προαγωγής στη Δημόσια Υπηρεσία ως παρούσα, η αρχαιότητα είναι ένα στοιχείο περιορισμένης σημασίας.

Οι προσφυγές απορρίπτονται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Maratheftis and Another v. Republic (1986) 3(B) C.L.R. 1407,

Christou and Others v. Public Service Commission, 4 R.S.C.C. 1,

Georgiades and Another v. Republic (1970) 3 C.L.R. 257,

- Republic v. Zachariades* (1986) 3(A) C.L.R. 852,
- Christou v. Republic* (1977) 3 C.L.R. 11,
- Partelides v. Republic* (1967) 3 C.L.R. 407, 5
- Frangos v. Republic* (1970) 3 C.L.R. 312,
- Georghiou and Others v. Republic* (1988) 3(A) C.L.R. 678, 10
- Ektorides v. Republic* (1986) 3(C) C.L.R. 2198,
- Paschalis v. Republic* (1988) 3(C) C.L.R. 1897.
- Προσφυγές.** 15
- Προσφυγές εναντίον της απόφασης της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας να διορίσει και/ή να προάξει και/ή να τοποθετήσει στη θέση Διευθυντή Μέσης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας το ενδιαφερόμενο πρόσωπο αντί των αιτητών. 20
- Γ. Τριανταφυλλίδης, για τον Αιτητή στην υπόθεση αρ. 96/88.
- Χρ. Τριανταφυλλίδης, για τον Αιτητή στην υπόθεση αρ. 97/88. 25
- Π. Κληρίδης, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.
- Α. Σ. Αγγελίδης, για το Ενδιαφερόμενο Μέρος. 30
- Cur. adv. vult.*
- ΜΑΛΑΧΤΟΣ, Δ.: Στις δύο αυτές προσφυγές που ακούστηκαν μαζί γιατί προσβάλλουν την ίδια διοικητική απόφαση, οι δύο Αιτητές ζητούν δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση των Καθ' ων η Αίτηση που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας την 11 Δεκεμβρίου, 1987, να διορίζει και/ή προάξει και/ή τοποθετήσει στη θέση του Διευθυντή Μέσης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας από 15 Δεκεμβρίου, 1987, τον Ανδρέα Φυλακτού, είναι άκυρος και άνευ οιοδήποτε νομικού αποτελέσματος. 40
- Σύμφωνα με το Σχέδιο Υπηρεσίας η θέση Διευθυντή Μέσης Εκπαίδευσης είναι θέση Πρώτου διορισμού και Προαγωγής και τα καθήκοντα και οι ευθύνες καθώς και τα απαιτούμενα προσό-

να έχουν ως εξής:

"2. Καθήκοντα και ευθύνες:

- 5 (α) Προϊσταται της Διευθύνσεως Μέσης Γενικής Εκπαιδεύσεως και, εν τω πλαισίου των εκάστοτε εν ισχύ διατάξεων και οδηγιών της αρμοδίας αρχής, είναι υπεύθυνος διά -
- 10 (ι) την οργάνωσιν, διοίκησιν, εποπτείαν και έλεγχον της λειτουργίας των σχολείων Μέσης Γενικής Εκπαιδεύσεως, των Ινστιτούτων Ξένων Γλωσσών και των Επιμορφωτικών Τάξεων Μέσης Γενικής Εκπαιδεύσεως, του διδακτικού και υπαλληλικού προσωπικού αυτών ως και του εποπτικού προσωπικού Μέσης Γενικής Εκπαιδεύσεως.
- 15 (ιι) τον προγραμματισμόν, συντονισμόν και καθοδήγησιν της εργασίας των σχολείων και της εποπτικής υπηρεσίας Μέσης Γενικής Εκπαιδεύσεως.
- 20 (ιιι) την οργάνωσιν εκπαιδευτικών συνεδρίων και επιμορφωτικών μαθημάτων διά το διδακτικόν προσωπικόν Μέσης Γενικής Εκπαιδεύσεως.
- 25 (β) Συμβουλεύει επί θεμάτων αφορώντων εις την Μέσην Γενικήν Εκπαίδευσιν.
- (γ) Εκτελεί οιαδήποτε άλλα καθήκοντα ήθελον ανατεθή εις αυτόν.
- 30 3. Απαιτούμενα προσόντα:
- (1) Πανεπιστημιακόν δίπλωμα ή τίτλος ή ισοδύναμον προσόν εις τον εκπαιδευτικόν τομέα.
- 35 (2) Μεταπτυχιακόν προσόν αποκτώμενον κατόπιν ενός τουλάχιστον έτους εκπαιδεύσεως εις το εξωτερικόν εις θέμα συναφές προς την εκπαίδευσιν ή τα καθήκοντα της θέσεως.
- 40 (3) Εκπαιδευτική υπηρεσία τουλάχιστον δεκαπέντε ετών, περιλαμβάνουσα επαρκή και ευδόκιμον διοικητική ή/και εποπτική πείραν εις την εκπαίδευσιν.
- (4) Ενημερότης επί των εν γένει εκπαιδευτικών προβλημάτων και τάσεων της Μέσης Εκπαιδεύσεως εν Κύπρω και εις

άλλας χώρας.

(5) Αρίστη γνώσις της Ελληνικής και πολύ καλή γνώσις μιας τουλάχιστον των επικρατεστέρων ευρωπαϊκών γλωσσών."

5

Τα σχετικά γεγονότα της υπόθεσης είναι τα ακόλουθα:

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Παιδείας με επιστολή του ημερομηνίας 31 Μαρτίου 1987 ζήτησε από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας την πλήρωση της κενής μόνιμης θέσης Διευθυντή Μέσης Εκπαίδευσης στο Υπουργείο Παιδείας. Επειδή σύμφωνα με το Σχέδιο Υπηρεσίας η θέση Διευθυντή Μέσης Εκπαίδευσης είναι θέση πρώτου διορισμού και προαγωγής, η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας στη συνεδρίασή της στις 6 Απριλίου 1987 αποφάσισε να δημοσιευθεί η πιο πάνω θέση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και να δοθεί προθεσμία τριών βδομάδων για την υποβολή αιτήσεων. Η θέση πράγματι δημοσιεύτηκε στις 2 Μαΐου 1987 με αρ. γνωστοποίησης 1338 και με τελευταία ημερομηνία υποβολής αιτήσεων την 23 Μαΐου 1987. Σ' ανταπόκριση στην πιο πάνω γνωστοποίηση υποβλήθηκαν οκτώ αιτήσεις. Ο Γραμματέας της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας, ενεργώντας σύμφωνα με τις κανονιστικές διατάξεις που διέπουν τη σύσταση, τις αρμοδιότητες και τη μέθοδο ενεργείας τμηματικών επιτροπών σύμφωνα με το άρθρο 36 των περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμων του 1967-1987, με επιστολή του ημερομηνίας 2 Ιουνίου 1987 έστειλε στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας ως Προέδρου της αρμόδιας Τμηματικής Επιτροπής, τις οκτώ αιτήσεις που υποβλήθηκαν. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Παιδείας με επιστολή του ημερομηνίας 31 Ιουλίου 1987 υπέβαλε στην Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας την έκθεση της Τμηματικής Επιτροπής η οποία σύστησε προς επιλογή για διορισμό μετά από συνεντεύξεις τέσσερις υποψηφίους μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονταν τόσο το ενδιαφερόμενο μέρος όσο και οι δύο αιτητές στους οποίους ανεφέρθηκε ως εξής:

1. Περσιάνης Παναγιώτης, Σχεδόν εξάιρετος.
2. Φιλιππίδης Σταύρος, πάρα πολύ καλός.
3. Φυλακτού Ανδρέας, εξάιρετος.

35

Η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας στη συνεδρίασή της στις 27 Αυγούστου 1987 αφού έλαβε υπόψη τα ενώπιόν της στοιχεία και με βάση τα πορίσματα της Τμηματικής Επιτροπής αποφάσισε να καλέσει σε συνέντευξη ενώπιόν της, σε ημερομηνία που θα οριζόταν αργότερα, τους υποψηφίους που συστήθηκαν από την Τμηματική Επιτροπή. Στις συνεντεύξεις αποφασίστηκε να κληθεί να πα-

40

ραστεί και ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Παιδείας.

5 Ο κ. Κ. Ταλαρίδης, δικηγόρος του Αιτητή στην Προσφυγή 97/88, με επιστολή του ημερομηνίας 7 Σεπτεμβρίου 1987 αναφέρθηκε στο θέμα της θέσης που ο Αιτητής και ο ανθυποψήφιος του για τη θέση Διευθυντή Μέσης Εκπαίδευσης Ανδρέας Φυλακτού θα έπρεπε να κατέχουν, μετά την ακύρωση από το Ανώτατο Δικαστήριο του διορισμού του Αιτητή στη θέση Διευθυντή Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης που αποφασίστηκε από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας, και εξέφρασε την πίστη ότι οι ενέργειές του δεν έχουν δημιουργήσει στο Υπουργείο οποιαδήποτε προκατάληψη σε βάρος του και ότι δεν έχουν επηρεάσει δυσμενώς την αξιολόγησή του και δε θα επηρεάσουν αρνητικά τις συστάσεις στις οποίες θα προέβαινε ο Γενικός Διευθυντής ενώπιον της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας για την πλήρωση της θέσης Διευθυντή Μέσης Εκπαίδευσης.

20 Η Επιτροπή με επιστολή της ημερομηνίας 8 Σεπτεμβρίου 1987 διαβίβασε τις πιο πάνω επιστολές στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας και ζήτησε τις απόψεις του.

25 Η Επιτροπή στη συνεδρίασή της με ημερομηνία 9 Σεπτεμβρίου 1987 και στην παρουσία του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας δέχθηκε ενώπιόν της σε χωριστές συνεντεύξεις τους τέσσερις υποψηφίους. Ο Γενικός Διευθυντής σχολιάζοντας το περιεχόμενο των εν λόγω επιστολών ανέφερε ότι δεν υπάρχει καμιά προκατάληψη σε βάρος του Αιτητή και κανένας επηρεασμός ούτε στην αξιολόγηση στις εμπιστευτικές εκθέσεις ούτε στις συστάσεις του ίδιου για την πλήρωση της θέσης. Ο Γενικός Διευθυντής κατέθεσε στη συνέχεια ενώπιον της Επιτροπής κατάλογο στον οποίο φαίνεται η αρχαιότητα των υποψηφίων οι οποίοι ήταν όλοι εκπαιδευτικοί λειτουργοί όπου αρχαιότερος κατά σειρά είναι ο Σ. Φιλιππίδης και νεώτερος ο Α. Φυλακτού. 30 Ακολούθως ο Γενικός Διευθυντής ανέφερε τα εξής σ' ό,τι αφορά την απόδοση των υποψηφίων στις συνεντεύξεις, καθώς και την καταλληλότητά τους για τη θέση:

40 "1. Περσιάνης Παναγιώτης: Χαρακτηρίζεται ως πολύ καλός, με ένα μικρό ερωτηματικό. Δείχνει ότι είναι ενήμερος των προβλημάτων και εισηγείται ορισμένες λύσεις. Η μόνη αδυναμία που αντιμετωπίζει είναι ότι στην πρακτική, εκεί που πρέπει να δώσει μια απάντηση, να πάρει μια θέση, διστάζει. Του βρίσκει μια αδυναμία στην πρακτική προσέγγιση.

2. Φιλιππίδης Σταύρος: Χαρακτηρίζεται ως πολύ καλός. Ξέρει τα προβλήματα, τα αντιμετωπίζει ορθά, τα συζητά, αλλά έδειξε μια προσπάθεια να ξεφύγει από την ουσία στις λύσεις τις οποίες εισηγείται και μια αδυναμία στην προτεραιότητα που δίνει στα διάφορα προβλήματα. 5

3. Φυλακτού Ανδρέας Κ.: Χαρακτηρίζεται ως εξαιρετος. Γνωρίζει και αυτός τα προβλήματα, τα παρουσιάζει με τρόπο εξαιρετικό, δείχνει ότι έχει μια σφαιρική προσέγγιση στα προβλήματα και είναι και πολύ συγκεκριμένος στις λύσεις, χωρίς να διστάζει να πει εκεί που υπάρχουν δυσκολίες. Δηλαδή είναι ρεαλιστικός στην πρακτική προσέγγιση. 10

Λαμβάνοντας υπόψη την εν γένει υπηρεσία και των τεσσάρων, τα προσόντα και βεβαίως και την αρχαιότητα, καθώς και την εντύπωση από τις συνεντεύξεις, όχι ως χωριστό κριτήριο αλλά ως συμπληρωματικό στοιχείο, τις Εμπιστευτικές Εκθέσεις και τα άλλα υπηρεσιακά στοιχεία, την εν γένει πείρα κ.τλ., δεν έχει αμφιβολία ότι ο Φυλακτού είναι ο πιο κατάλληλος για τη θέση. Ο ίδιος (ο Γενικός Διευθυντής) έχει συνεχείς υπηρεσιακές επαφές με τους υποψηφίους και πιστεύει ότι ο μόνος ο οποίος θα εξυπηρετήσει καλύτερα το Υπουργείο με βάση τα αντικειμενικά δεδομένα και τις πρόνοιες του Σχεδίου Υπηρεσίας είναι ο Φυλακτού. 15

Στη συνέχεια η ίδια η Επιτροπή αξιολόγησε την απόφαση των υποψηφίων υπό το φως και των σχετικών κρίσεων και απόψεων του Γενικού Διευθυντή και ακολούθως ανέβαλε την περαιτέρω εξέταση του θέματος προκειμένου να ζητηθούν οι φακέλοι εμπιστευτικών εκθέσεων των υποψηφίων. Πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι ο Γενικός Διευθυντής με επιστολή του ημερομηνίας 11 Σεπτεμβρίου 1987 απάντησε και γραπτώς στην επιστολή της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας ημερομηνίας 8 Σεπτεμβρίου 1987. 25

Ο κ. Α. Σ. Αγγελίδης, δικηγόρος του ενδιαφερόμενου μέρους, με επιστολή του με ημερομηνία 17 Σεπτεμβρίου 1987 υπέβαλε διάφορους νομικούς ισχυρισμούς σε ό,τι αφορά το ποιος από τους Φιλιππίδη και Φυλακτού θα πρέπει να θεωρείται ως νόμιμος κάτοχος της θέσης Γενικού Επιθεωρητή Μέσης Εκπαίδευσης. Η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας με επιστολή της ημερομηνίας 26 Σεπτεμβρίου 1987 ζήτησε από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας γνωμάτευση σε ό,τι αφορά τα νομικά θέματα που περιείχονταν στην πιο πάνω επιστολή. Ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας με έγγραφό του ημερομηνίας 30 Σεπτεμβρίου 1987 απάντησε στην επιστολή της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας ημερομηνίας 26 Σεπτεμβρίου 1987, θεωρώντας ότι ο Φυλακτού είναι ο πιο κατάλληλος για τη θέση. 35

πτεμβρίου 1987 γνωμάτευσε σε ό,τι αφορά τα νομικά σημεία που ήγειρε ο κ. Αγγελίδης ως ακολούθως:-

5 "Αναφέρομαι στην επιστολή σας ημερομηνίας 26 Σεπτεμβρίου 1987 (Αρ. Φακ. 14/65) σχετικά με το πιο πάνω θέμα.

10 2. Δε συμφωνώ με τις θέσεις του δικηγόρου κ. Ανδρέα Αγγελίδη, δικηγόρου του κ. Φυλακτού. Πιστεύω ότι η ακύρωση του διορισμού του κ. Φιλιππίδη στη θέση Διευθυντή Ανώτερης Εκπαίδευσης είχε σαν αποτέλεσμα να επανέλθουν τα πράγματα στο σημείο που βρίσκονταν ως εάν η ακυρωθείσα πράξη ουδέποτε έγινε, με αποτέλεσμα ο κ. Φιλιππίδης να επανέλθει στην κατά το χρόνο του ακυρωθέντος διορισμού του θέση στην υπηρεσία της Δημοκρατίας.

15 3. Ο ακυρωθείς διορισμός του κ. Φιλιππίδη δεν αποτελούσε πρώτο διορισμό αιτητού εκτός της υπηρεσίας της Δημοκρατίας οπότεν θα μπορούσε να ευσταθήσει η επιχειρηματολογία του κ. Αγγελίδη ότι, ακυρωμένου του εν λόγω διορισμού, ο κ. Φιλιππίδης θα βρισκόταν εκτός υπηρεσίας. Ο κ. Φιλιππίδης προ του ακυρωθέντος διορισμού του κατείχε θέση στην Εκπαιδευτική Υπηρεσία που υπάγεται στη Δημοκρατία και επανέρχεται στην ίδια θέση όπως ανάφερα πιο πάνω (βλ. και γνωμάτευσή μου ημερομηνίας 5/3/87 πάνω στο ίδιο θέμα προς το Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Παιδείας).

20
25

30 4. Η μοναδικότης της θέσης Γενικού Επιθεωρητή είναι στοιχείο που συνηγορεί περισσότερο υπέρ της διατήρησης της θέσης αυτής από τον κ. Φιλιππίδη κατόπιν του ακυρωθέντος διορισμού του στη θέση του Διευθυντή Ανώτερης Εκπαίδευσης μάλλον παρά υπέρ της απομακρύνσεώς του προς όφελος του κ. Φυλακτού (βλ. παρ. 4 της πιο πάνω γνωμάτευσής μου ημερομηνίας 5.3.87)."

35 Η γνωμάτευση της 5 Μαρτίου 1987 προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας στην οποία αναφέρεται ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας είναι η πιο κάτω:-

40 "Απαντώ στην επιστολή σας ημερομηνίας 25.11.1986 (Υ.Π. 292/3Π).

2. Η γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, όσον αφορά τις συνέπειες μιας δικαστικής ακυρωτικής αποφάσεως, είναι ότι η ακυρωτική απόφαση επαναφέρει τα πράγματα στο σημείο

που βρίσκονταν ως εάν η ακυρωθείσα πράξη ουδέποτε έγινε. Ακυρωμένης μιας διοικητικής πράξης συνακυρούται και κάθε μεταγενέστερη πράξη στηριζόμενη στην ακυρωθείσα. Η εφαρμογή όμως της αρχής αυτής σε περιπτώσεις δικαστικών ακυρώσεων, προαγωγών ή απολύσεων δημοσίων υπαλλήλων, όταν στο μεταξύ έχει μεσολαβήσει άλλη πράξη διορισμού ή προαγωγής υπαλλήλου στη θέση που κενώθηκε λόγω της ακυρωθείσας πράξης, συνεπάγεται τέτοια διοικητικά προβλήματα, όσον αφορά κυρίως την αποκατάσταση του υπαλλήλου που κατέλαβε στο μεταξύ την κενωθείσα θέση, που οδήγησε σε διάφορες νομολογιακές λύσεις, τόσο στη Γαλλία όσο και στην Ελλάδα, έτσι που να είναι δύσκολη η διατύπωση ενός απόλυτου κανόνα για όλες τις περιπτώσεις.

3. Μια σημαντική για το θέμα Γαλλική απόφαση του 1922 στην υπόθεση **Nepoty** (Rec. 18) δέχθηκε ότι ενώ ο υπάλληλος του οποίου η απόλυση (ή προαγωγή) έχει ακυρωθεί, επανέρχεται στη θέση που κατείχε προηγουμένως, η τυχόν εν των μεταξύ διαδόχου αυτού που κατέλαβε την ίδια θέση θα πρέπει να ρυθμισθεί κατά την ελευθέρα κρίση της διοικήσεως ώστε να τοποθετηθεί σε θέση ανάλογη με εκείνη που στερείται, συνεπεία της αποκαταστάσεως του προκατόχου του. Πράγματι το πρόβλημα της τύχης του υπαλλήλου που κατέλαβε στο μεταξύ τη θέση στην οποία επανέρχεται ο προκατόχός της λόγω της ακυρωτικής αποφάσεως και του οποίου η σταδιοδρομία διαταράσσεται για λόγους για τους οποίους ο ίδιος δεν είναι υπαίτιος, αποτελεί και την ουσία του προβλήματος που εξετάζουμε.

4. Η Γαλλική νομολογιακή εξέλιξη μετά την υπόθεση **Nepoty** καταλήγει επί του θέματος περίπου ως εξής: Η αποκατάσταση του υπαλλήλου του οποίου η προαγωγή ή απόλυση έχει ακυρωθεί δε συνεπάγεται οπωσδήποτε την απονομή σ' αυτό της ίδιας ακριβώς θέσης που κατείχε προηγουμένως και που στο μεταξύ έχει πληρωθεί με άλλο διορισμό ή προαγωγή, εκτός αν η θέση που κατείχε προ της ακυρωτικής αποφάσεως είναι μοναδική (emploi unique) (βλ. Odent Contetieux Administratif (1981) σελ. 2055, Long, Weil Les Grands Arrêts de la Jurisprudence Administrative σελ. 315). Σε τέτοια περίπτωση η Γαλλική νομολογία αποφαινεται ότι ο υπάλληλος θα πρέπει οπωσδήποτε να καταλάβει ακριβώς την ίδια θέση που κατείχε προηγουμένως έστω και αν αυτό συνεπάγεται την ανάκληση του διορισμού ή της προαγωγής του υπαλλήλου που στο μεταξύ κατέλαβε τη θέση αυτή (Long, Weil op. cit). Αυτό δεν αποκλείει τη νομική θέση σύμφωνα με την

5 οποία η διοίκηση οφείλει να προσπαθήσει να εξεύρει μια λύση που να ρυθμίζει συγχρόνως και την αποκατάσταση του διαδόχου υπαλλήλου με την τοποθέτησή του σε θέση ανάλογη με εκείνη από την οποία θα πρέπει να απομακρυνθεί για να αποκατασταθεί ο προκάτοχός της λόγω της ακυρωτικής αποφάσεως.

10 5. Για σκοπούς της παρούσης υποθέσεως δε χρειάζεται να επεκταθώ περισσότερο στις διάφορες νομολογιακές λύσεις ή τάσεις της νομολογίας ή ακόμη τις υποστηριζόμενες από τη θεωρία αρχές για τις οποίες υπάρχουν αμφισβητήσεις και που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τα δεδομένα κάθε περίπτωσης (βλ. σχετικά *Long, Weil op. cit* σελ. 312, 315, Βεγλερή “Η Συμμόρφωση της Διοικήσεως σε Ακυρωτικές Αποφάσεις”, 108 - 109, Κοντόγιωργα - Θεοχαροπούλου “Αι Συνέπειαι της Ακυρώσεως Διοικητικής Πράξεως έναντι της Διοικήσεως” (198) σελ. 137, 145). Αρχί να αναφέρω ότι κατόπιν μελέτης της σχετικής νομολογίας και θεωρίας έχω καταλήξει (υιοθετώντας τις πιο πάνω βασικές και αδιαμφισβήτητες νομολογιακές αρχές) ότι η ορθή νομική και δίκαιη προσέγγιση του προβλήματος είναι η εξής:

15
20

25 (α) Ο κ. Φιλιππίδης θα πρέπει να επανέλθει, λόγω της ακυρωτικής αποφάσεως, στη θέση του Γενικού Επιθεωρητή Μέσης Εκπαιδεύσεως και θα θεωρείται ότι κατείχε τη θέση αυτή από την ημερομηνία του ακυρωθέντος διορισμού του στη θέση Διευθυντή Ανωτέρας και Ανωτάτης Εκπαιδεύσεως. Επί του προκειμένου έλαβα υπόψη το γεγονός ότι η θέση Γενικού Επιθεωρητή Μέσης Εκπαιδεύσεως είναι μοναδική μη υπάρχουσας ταυτόσημης θέσης στο Υπουργείο Παιδείας.

30

35 (β) Συγχρόνως θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια από μέρους του αρμόδιου διοικητικού οργάνου (στην περίπτωση αυτή της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας) για την υπηρεσιακή τακτοποίηση του κ. Φυλακτού, σαν θέμα στοιχειώδους καθήκοντος χρηστής και εύρυθμης διοικήσεως, διά της μετακινήσεως του σε δημιουργηθείσα στο μεταξύ άλλη παρόμοια κενή θέση (έστω και δι’ αναπληρωματικού διορισμού). Μη εξευρισκομένης όμως τέτοιας λύσεως, η διοίκηση είναι υποχρεωμένη να ανακαλέσει το διορισμό του κ. Φυλακτού σαν πράξεως - συνέπεια του ακυρωθέντος διορισμού του κ. Φιλιππίδη δεδομένου ότι η θέση του Γενικού Επιθεωρητή Μέσης Εκπαιδεύσεως έχει στο μεταξύ καταληφθεί από τον κ. Φιλιππίδη - σύμφωνα με τα πιο πάνω - η δε διατήρηση του κ.

40

Φυλακτού στην ίδια θέση ως υπεράριθμος θα προσκρούει με την οργάνωση της Υπηρεσίας (Νομοθετικά και δημοσιονομικά) σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό."

Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι η υπόθεση στην οποία ο διορισμός του αιτητή στη θέση του Διευθυντή Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης ακυρώθηκε τελεσίδικα, είναι η *Maratheftis and Another v. Republic* (1986) 3(B) C.L.R. 1407. Η έφεση ήταν εναντίον πρωτόδικης απόφασης στις προσφυγές 570/83 και 79/84, όπου ο Μ. Μαραθεύτης και ο Α. Ψωμάς ήταν αντίστοιχα αιτητές και ο Στ. Φιλιππίδης ενδιαφερόμενο μέρος. Διά της πρωτόδικης απόφασης ακυρώθηκε ο διορισμός του Στ. Φιλιππίδη όπως αναφέρεται πιο πάνω και δια της εφέσεως που απορρίφθηκε την 25η Ιουλίου 1986 επεκυρώθηκε η απόφαση του Πρωτόδικου Δικαστηρίου.

Η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας στη συνεδρία της στις 24 Νοεμβρίου 1987 ασχολήθηκε με τη γενική αξιολόγηση και σύγκριση των υποψηφίων. Αφού εξέτασε τα ουσιαστά στοιχεία από το φάκελο πλήρωσης της θέσης, από τις αιτήσεις των υποψηφίων και έλαβε επίσης υπόψη τα πορίσματα της Τμηματικής Επιτροπής και την απόδοση των υποψηφίων στις συνεντεύξεις τους, υπό το φως και των σχετικών κρίσεων του Γενικού Διευθυντή, έκρινε ότι οι επικρατέστεροι ήταν το ενδιαφερόμενο μέρος Ανδρέας Φυλακτού και ο αιτητής Στ. Φιλιππίδης. Τέλος η Επιτροπή έκρινε κατά πλειοψηφία τριών ψηφισάντων, του Προέδρου και των κ.κ. Ξενοπούλου, Χριστοδουλίδη έναντι δύο των κ.κ. Παπαξενοφώντος και Χατζηπροδρόμου, ότι το Ενδιαφερόμενο Μέρος υπερέχει γενικώς των άλλων υποψηφίων και τον επέλεξε σαν τον πιο κατάλληλο για διορισμό στη μόνιμη θέση Διευθυντή Μέσης Εκπαίδευσης, Υπουργείο Παιδείας, από τις 15 Δεκεμβρίου 1987 ενώ οι κ.κ. Παπαξενοφώντος και Χατζηπροδρόμου ήταν υπέρ της επιλογής του Αιτητή στην Προσφυγή 97/88 Σταύρου Φιλιππίδη.

Στη σελίδα 5 των πρακτικών αναφέρεται η άποψη του Προέδρου, με την οποία, όπως λέχθηκε ανωτέρω, συμφωνούν και τα άλλα δύο μέλη της πλειοψηφίας Ξενοπούλος και Χριστοδουλίδης και έχει ως εξής:

"Πρόεδρος: Αποκλίνει υπέρ του Φυλακτού, διότι δεν πιστεύει ότι η όντως μεγάλη αρχαιότητα του Φιλιππίδη σε άλλη υπηρεσία, την εκπαιδευτική υπηρεσία, μπορεί να αποτελέσει τον αποφασιστικό παράγοντα για μια θέση διευθυντική. Δεν μπορεί να μη λάβει υπόψη τα καταφανώς υπέρτερα προσόντα του

5 Φυλακτού, ο οποίος διαθέτει Πτυχίο της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Degree of Master of Education του Birmingham University και Διδακτορικό Δίπλωμα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, καθώς και Advanced Certificate in Education (Educational Administration) του Oxford University και Certificate of Studies in Educational Psychology του ιδίου Πανεπιστημίου, ενώ ο Φιλίππιδης διαθέτει Πτυχίο της Μαθηματικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, το ειδικόν προσόν 'Παιδαγωγικό Πτυχίο Μέσης Εκπαίδευσης' του Πανεπιστημίου Αθηνών και Πιστοποιητικά Παρακολούθησης Διεθνούς Προγράμματος Εκπαιδευτικών στη Διοίκηση του Oregon State University και του Υπουργείου Παιδείας των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής. Λαμβάνοντας υπόψη και την κρίση του Γενικού Διευθυντή η δική του πλάστιγγα κλίνει υπέρ του Φυλακτού."

20 Ο διορισμός του Ενδιαφερόμενου Μέρους δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας με ημερομηνία 11 Δεκεμβρίου 1987 και με αριθμό γνωστοποίησης 2278. Εναντίον του πιο πάνω διορισμού καταχωρίστηκαν την 4η Φεβρουαρίου 1988 οι παρούσες προσφυγές.

25 Οι λόγοι ακυρώσεως πάνω στους οποίους βασίζονται οι προσφυγές, όπως φαίνονται από τις γραπτές αγορεύσεις των συνηγών των δύο αιτητών, μπορούν να συνοψισθούν ως ακολούθως:

30 1. Η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας δεν επέλεξε τον πλέον κατάλληλο υποψήφιο καθ' ότι οι αιτητές υπερέχουν καταφανώς του ενδιαφερόμενου μέρους σε αξία, προσόντα και αρχαιότητα.

35 2. Η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας ως και ο Γενικός Διευθυντής, κατά τον ουσιώδη χρόνο, ευρίσκοντο κάτω από πλάνη περί τα πράγματα και το νόμο σε ό,τι αφορά τη θέση που έπρεπε να κατέχουν ο Αιτητής στην προσφυγή 97/88 και το ενδιαφερόμενο μέρος και,

3. Η επίδικη απόφαση των Καθ'ων η αίτηση λήφθηκε χωρίς τη δέουσα έρευνα και δεν είναι δεόντως αιτιολογημένη.

40 Αναφορικά με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, είναι παραδεκτό ότι οι δύο Αιτητές υπερέχουν σε αρχαιότητα του Ενδιαφερόμενου Μέρους. Ο μιν Αιτητής στην προσφυγή 96/88 δεκαπέντε μέρες, ο δε Αιτητής στην προσφυγή 97/88 πέραν των 6 ετών. Στην περίπτωση όμως της αξίας, όπως φαίνεται από τις εμπιστευτι-

κές εκθέσεις, το ενδιαφερόμενο μέρος υπερέχει ελαφρώς των Αιτητών και επιπλέον κρίθηκε καλύτερος από την Τμηματική Επιτροπή και το Γενικό Διευθυντή, καθώς επίσης και κατά τις συνεντεύξεις ενώπιον της Επιτροπής.

5

Επίσης σε ό,τι αφορά τα προσόντα, το Ενδιαφερόμενο Μέρος κρίθηκε από την Επιτροπή ότι υπερτερούσε των δύο Αιτητών.

Σε ό,τι αφορά το δεύτερο λόγο ακυρώσεως, πολύς θόρυβος έχει δημιουργηθεί ως προς τη θέση που κατά το νόμο έπρεπε να κατέχουν το Ενδιαφερόμενο Μέρος και ο Αιτητής στην προσφυγή 97/88, μετά την ακύρωση του διορισμού του τελευταίου στη θέση του Διευθυντή Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης την 25η Ιουλίου 1986 στην Αναθεωρητική Έφεση 575.

10

15

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αυτό το ερώτημα διαδραματίζει ρόλο αναφορικά με την αρχαιότητα, αλλά το θέμα ως προς το ποιος εκ των δύο θα καταλάμβανε τη μοναδική θέση του Γενικού Επιθεωρητή Μέσης Εκπαίδευσης δεν είναι το θέμα υπό εκδίκαση στην παρούσα προσφυγή. Εξάλλου επί του σημείου αυτού η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας εξήτησε και έλαβε νομική συμβουλή από το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, την οποία όπως φαίνεται από τα πρακτικά, έλαβε υπόψη στην έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης.

20

25

Αναφορικά με τον τρίτο λόγο ακυρώσεως εν συντομία πρέπει να πω πως δεν ευσταθεί. Είναι φανερό από τα στοιχεία του φακέλου ότι η Επιτροπή έκαμε τη δέουσα έρευνα και η απόφασή της είναι δεόντως αιτιολογημένη.

30

Έχει νομολογηθεί από το Δικαστήριο τούτο, σε σειρά αποφάσεων επί του υπό εξέταση θέματος, ότι ένας αιτητής για να πετύχει πρέπει να ικανοποιήσει το Δικαστήριο ότι έχει έκδηλη υπεροχή έναντι του Ενδιαφερόμενου Μέρους. Το Δικαστήριο δεν υποκαθιστά τη δική του κρίση αναφορικά με την επιλογή του καλύτερου υποψηφίου για προαγωγή ή διορισμό με την κρίση του αρμόδιου οργάνου. (Βλέπε μεταξύ άλλων *Alexandros Christou and Others v. The Republic*, 4 R.S.C.C. 1 στη σελ. 6, *Charalambos Georgiades and Another v. The Republic* (1970) 40 3 C.L.R. 257 και *Republic v. Zachariades* (1986) 3 C.L.R. 852).

35

40

Έχει επίσης νομολογηθεί ότι το βάρος της απόδειξης έκδηλης υπεροχής βαρύνει τον Αιτητή (Βλέπε *Christou v. Republic*

5 (1977) 3 C.L.R. 11. Είναι επίσης θέση της νομολογίας μας ότι το Ανώτατο Δικαστήριο επεμβαίνει μόνο οσάκις το αρμόδιο όργανο άσκησε τη διακριτική του εξουσία κάτω από πλάνη περί το νόμο ή τα πράγματα ή κατά παράβαση των αρχών του Διοικητικού Δικαίου.

10 Επίσης το βάρος της αποδείξεως πλημμελούς ασκήσεως της διακριτικής εξουσίας βαρύνει πάντοτε τον αιτητή. (Βλέπε *Partelides v. The Republic* (1967) 3 C.L.R. 407).

15 Στις παρούσες προσφυγές αφού έλαβα υπόψη μου το σύνολο των στοιχείων που ήταν ενώπιον της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας και αφού εξέτασα όλους του λόγους ακυρώσεως κρίνω ότι οι αιτητές δεν έχουν επιτύχει να αποσεισουν το βάρος που τους βαρύνει, ότι δηλαδή έχουν έκδηλη υπεροχή έναντι του ενδιαφερόμενου μέρους.

20 Κρίνω επίσης ότι η Επιτροπή δεν έχει ενεργήσει κάτω από πλάνη περί τα πράγματα ή το Νόμο και δεν έχει παραβιάσει με οποιοδήποτε τρόπο τις σχετικές αρχές του διοικητικού δικαίου και ότι έλαβε την προσβαλλόμενη απόφαση ενεργώντας εντός των ορίων της διακριτικής της εξουσίας.

25 Εξάλλου δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι η υπό πλήρωση θέση ευρίσκεται ψηλά στην ιεραρχία και το μέγεθος της διακριτικής ευχέρειας της διοριζούσης αρχής είναι πολύ μεγάλο. (Βλέπε *Frangos v. Republic* (1970) 3 C.L.R. 312 και *A.Z. Georghiou and Others v. Republic* (1988) 3(A) C.L.R. 678.)

30 Τέλος πρέπει να πω ότι σε περίπτωση πλήρωσης ψηλών θέσεων πρώτου διορισμού και προαγωγής στη Δημόσια Υπηρεσία ως η παρούσα, η αρχαιότητα είναι ένα στοιχείο περιορισμένης σημασίας. (Βλέπε *Ektorides v. The Republic* (1986) 3 C.L.R. 2198 στη σελίδα 2202 και *Paschalis v. The Republic* (1988) 3(C) C.L.R. 1897.

35 Για τους πιο πάνω λόγους και οι δύο προσφυγές αποτυγχάνουν και απορρίπτονται.

40 Καμιά διαταγή δε δίδεται αναφορικά με τα έξοδα.

Οι προσφυγές απορρίπτονται χωρίς έξοδα.